RTI Success หรือความสำเร็จของการตอบสนองต่อการสอน

มลิวัลย์ ธรรมแสง*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Maliwan Tammasaeng*
Graduate School, Suan Dusit University

Received: *April 24, 2019*
Accepted: *June 21, 2019*

หนังสือ	RTI Success หรือความสำเร็จของการตอบสนองต่อการสอน
ผู้เขียน	Elizabeth Whitten, Ph.D., Kelli J. Esyeves, Ed.D., and Alice Woodrow, Ed.D.
ปีที่ตีพิมพ์	2009 (พ.ศ. 2552)
สำนักพิมพ์	Free Spirit Publishing Inc. 217 Fifth Avenue North, Suit 200 Minheupolis, MN 55401-1299
จำนวนหน้า	245 หน้า
ราคาจำหน่าย	26.39 เหรียญสหรัฐ

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการใช้กระบวนการตอบสนองต่อการสอนหรือ Response to Instruction หรือเรียกย่อว่า RTI ในโรงเรียนต่าง ๆ มาแล้ว ผู้เขียนได้พยายามนำแนวคิดทฤษฎีตลอดจนการดำเนินการใช้กระบวนการ RTI ในสถานการณ์จริง ประมวลไว้ในหนังสือเล่มนี้ ดังนั้น เมื่อนักวิชาการศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูอาจารย์ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้อ่านก็จะมีความรู้สึกเหมือนว่า หนังสือเล่มนี้เป็นภาพสมบูรณ์ของเรื่อง RTI ที่นำจิกซอสีชิ้นส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นภาพใหญ่ ซึ่งหนังสือเล่มนี้นับเป็นเล่มที่สมบูรณ์มากเล่มหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นภาพทั้งหมดของการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริงกล่าวคือ ผู้เขียนได้กำหนด ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ RTI ในตอนต้นและร้อยเรียงปัจจัยต่าง ๆ และแนวปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน โดยจัดรูปในลักษณะที่อ่านง่ายโฟกัสจุดเน้นที่สำคัญ เรียกว่า Spotlight ไว้ในทุกบทในจำนวนที่แตกต่างกัน ตามเนื้อหาของบทนั้น ๆ นอกจาก Spotlight หรือจุดเน้นนี้แล้ว ผู้เขียนยังได้ตัวอย่างของการปฏิบัติจริงที่คอลัมภ์ที่ชื่อว่า RTI in Action ตลอดทั้งเล่มผู้เขียนจะแทรกแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องใช้ไว้อย่างครบครัน และที่สำคัญที่สุด คือ ผู้เขียนได้จัดทำ CD รวมแบบฟอร์มการทดสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงของผู้อ่านไว้อีกด้วย

* มลิวัลย์ ธรรมแสง (Corresponding Author)
e-mail: mtammasaeng@yahoo.com

เกี่ยวกับผู้เขียน

ดร. อลิซาเบท วิทเท็น (Elizabeth Whitten, Ph.D.) เป็นศาสตราจารย์ด้านการศึกษาพิเศษและการรู้หนังสือ ศึกษาจากมหาวิทยาลัย Western Michigan รัฐมิชิแกน ซึ่งมีประสบการณ์อันยาวนานถึง 20 ปี ในการสอนในระดับอุดมศึกษา ดร. อลิซาเบท ได้ชื่อว่าเป็นทั้งครู และผู้บริหาร

ดร. เคลลี่ เจ เอสทีเวส (Kelli J. Esteves, Ed.D.) ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ด้านการศึกษาพิเศษ และการรู้หนังสือ ศึกษาจากวิทยาลัย Aquinas เมือง Grand Rapids รัฐมิชิแกน ดร. เคลลี่ มีประสบการณ์การเป็นครูการศึกษาพิเศษและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านที่เคยสอนในโรงเรียนของรัฐมิชิแกน ชื่อโรงเรียนร้อคฟอร์ด

ดร. อลิส วูดโรว์ (Alice Woodrow Ed.D.) เป็นผู้อำนวยการด้านการศึกษาพิเศษ ปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่การศึกษา ในเมือง Allegan รัฐมิชิแกน ดร. อลิส เคยเป็นศึกษานิเทศก์ด้านการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนรัฐบาล ชื่อคอมสต้อค รัฐมิชิแกน เช่นเดียวกัน

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์และจำหน่ายในราคา 26.39 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 924 บาท

เนื้อหาประกอบด้วย บทนำและนำเสนอเป็น 3 ส่วน แต่ละส่วนจะมี 2 บทเท่ากัน รวมทั้งเล่มมี 6 บท โดยสังเขปดังนี้

บทนำ (Introduction) ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงความหมายของ RTI หรือการตอบสนองต่อการสอน รูปแบบของ RTI เหตุผลที่ควรเลือกรูปแบบ RTI รายงานวิจัยที่กล่าวถึงรูปแบบนี้ ตลอดจนการแนะนำ เนื้อหาโดยย่อของบทต่าง ๆ ทั้ง 6 บทใน 3 ส่วนของหนังสือ ประโยชน์ของการใช้รูปแบบ RTI จากหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งการอธิบายเนื้อหาของ CD ที่แนบมาท้ายเล่ม

ส่วนที่ 1

บทที่ 1 (Responsive to Instruction : RTI) การตอบสนองต่อการสอน

การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ จะเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดความหมายของ RTI อีกครั้ง และมีจุดเน้นคือ วิวัฒนาการของการศึกษาพิเศษ นอกจากนั้นยังกล่าวถึงขั้นตอนทั้งสามของการสอน RTI จบด้วยหลักเกณฑ์ของ RTI

บทที่ 2 Setting Up RTI Teams and the Problem-Soluing Process : การจัดทีมงาน RTI และกระบวนการแก้ปัญหา

ซึ่งจะมีรายละเอียดของการออกแบบ และบทนี้จะมีจุดเน้นถึง 5 จุด อันประกอบด้วย การบูรณาการทีมแบบ Transdisciplinary การเลือกทีมนำทางแหล่งเรียนรู้สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่จะใช้รูปแบบ RTI และคำถามสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ RTI เป็นต้น

ส่วนที่ 2 Assessment : การวัดและประเมินผล

บทที่ 3 การวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล

บทนี้จะเป็นการรวบรวมงานวัดและประเมินผลผู้เรียน ความสำคัญของการวัดและประเมินผล

เครื่องมือในการประเมิน เคล็ดลับในการเป็นครูที่ดี ห้องเรียนที่สมบูรณ์แบบ

จุดเน้นมี 3 จุด คือ แบบประเมินความคิดและสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้งาน เอกสารอ้างอิงด้านพหุปัญญา จุดเน้นการนำผลการทดสอบพหุปัญญามาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และแบบประเมินความสามารถด้านการเรียนของผู้เรียนโดยใช้ Web based

บทที่ 4 Academic Assessment : การประเมินความสามารถด้านวิชาการ

ในบทนี้จะมีแบบสำรวจความสามารถของผู้เรียนที่จำเป็นต้องใช้หลายรายการว่าด้วยเรื่องการประเมินผลด้านวิชาการซึ่งในบทนี้จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการคัดกรองการประเมิน เพื่อการวินิจฉัย ซึ่งจะมีจุดเน้นที่การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตผู้เรียน การกล่าวถึง การประเมินความก้าวหน้า การวัดและการประเมินผลที่เน้นหลักสูตรเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตลอดจนการประเมินผลลัพธ์ในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิควิธีการหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการประเมินความก้าวหน้าของการจัดการเรียนการสอนไปตามระดับต่าง ๆ ตามลำดับ โดยมีจุดเน้นที่การคำนึงถึงพฤติกรรมของนักเรียน

ส่วนที่ 3 Instruction : ว่าด้วยการเรียนการสอน

บทที่ 5 Purposeful Grouping : การจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์

เป็นการกล่าวถึงวิธีการเทคนิคในการจัดกลุ่มนักเรียนโดยมีจุดเน้น 3 จุด คือ การใช้เพื่อนรุ่นเดียวกันและการจัดกลุ่มเพื่อนข้ามรุ่น เหตุผลในการไม่ใช้การแบ่งกลุ่มตามความสามารถของเด็กแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกลุ่มและเรื่องแหล่งอ้างอิงการสอนที่แตกต่าง

บทที่ 6 Research Based Teaching : การสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงวิธีการสอนดังกล่าวซึ่งมีรายละเอียดการตั้งเป้าหมายในการเรียน ซึ่งมีจุดเน้นที่การเลือกวิธีสอนตลอดจนวิธีการสอนแบบต่าง ๆ แปลกใหม่และน่าสนใจต่าง ๆ พร้อมตัวอย่างการทำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การสอนการคิดระดับสูง การสอนแบบที่มีกรอบแนวคิดเรื่องการกระจายความรับผิดชอบ การสอนตรงและวิธีผสมผสานการแก้ปัญหา เป็นต้น

นอกจากเนื้อหาต่าง ๆ ที่เป็นวิธีการหรือแนวโน้มใหม่ในเรื่องวิธีสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้ง 6 บทแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังมีการแนะนำเอกสารอ้างอิง แยกเป็นบท ๆ ซึ่งสะดวกในการศึกษาค้นคว้าต่อได้อย่างดียิ่ง และสะดวกมากยิ่งขึ้นจากการจัดทำดรรชนีคำศัพท์ตลอดชื่อของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดไว้ด้วย

จากการอ่านหนังสือ RTI Success เล่มนี้ ทำให้ได้แนวคิดในการบริหารจัดการในห้องเรียนปกติในโรงเรียนทั่วไปสำหรับเด็กทุกคนว่า เมื่อครูได้เข้าทำการสอนในห้องใดชั้นใดก็ตาม ครูที่ดีก็จะต้องทำความรู้จักกับเด็กเป็นรายบุคคล ครูก็จะรู้ว่าเด็กคนใดเรียนเก่งวิชาอะไร มีปัญหาในการเรียนวิชาอะไร มีปัญหาอารมณ์และพฤติกรรมอย่างอื่นที่ควรได้รับการพัฒนา แก้ไข และ/หรือ ส่งเสริมต่อยอดความสามารถของเด็กทุกคนให้แต่ละคนได้พัฒนาไปอย่างเต็มศักยภาพหรือไม่ ซึ่งเป็นหลักการของนักศึกษาสาขาครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์โดยรวม สำหรับ RTI success มีความพิเศษตรงที่ผู้อ่านจะได้ประจักษ์ถึงหลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม กล่าวคือ นักเรียนแต่ละคนที่มีศักยภาพแตกต่างกันได้มีโอกาสเรียนรวมกันในห้องเรียนเดียวกันโดยไม่ต้องมีการประเมินคัดกรองความบกพร่องในการเรียนรู้ ความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ สังคม โดยการใช้แบบประเมินหรือแบบคัดกรองอย่างเป็นทางการ ในระยะเวลาเพียงสั้น ๆ หลังจากจัดการเรียนการสอน

มาไม่นาน โดยการส่งต่อนักวิชาชีพและแพทย์เฉพาะทาง แล้วตีตราว่าเด็กคนนั้นมีปัญหาต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องอาศัยนักวิชาการหรือนักวิชาชีพเฉพาะ

การช่วยเหลือหรือการพัฒนานักเรียนในระยะเริ่มเรียน ในห้องเรียน ครูประจำชั้นทุกคนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกัน นั้นคือ การเอาใจใส่ การสังเกต การประเมินผลการเรียนตามปกติ ซึ่งเป็นขั้นที่ 1 ของหลักการ Responsive to Instruction: RTI หรือการตอบสนองต่อการสอน เมื่อครูสอนโดยวิธีที่ดีที่สุด สำหรับทุกคนแล้วพบว่า อาจจะมีเด็กบางคนที่อาจจะช้า อาจจะต้องเอาใจใส่เพิ่มเติม ครูที่ดีก็จะพยายามศึกษาหาวิธีเสริมศักยภาพของเด็กกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้เด็กกลุ่มที่ยังไม่ตอบสนองต่อการสอนตามปกติในขั้นที่ 1 นั้น ให้สามารถก้าวต่อไปร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเดียวกันได้ โดยครูอาจจะพิจารณาเพิ่มรูปแบบการสอนที่แตกต่างจากกลุ่มใหญ่ เช่น การจัดที่นั่งใหม่ให้ใกล้ครูใกล้กับเพื่อนที่สามารถช่วยเหลือได้ ครูให้การบ้านที่แตกต่าง หรือจำนวนน้อยกว่า จัดสื่อการสอนเป็นพิเศษช่วยในการเข้าใจ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการในระบบ RTI ในขั้นที่ 2

เมื่อจัดการสอนในรูปแบบพิเศษให้เด็กกลุ่มนี้แล้ว โดยทั่วไปจะพบว่า มีเด็กอีกหลายคนที่สามารถก้าวไปพร้อมกับเพื่อน ๆ ในห้องได้อีกจำนวนหนึ่ง หรืออาจเรียนรู้ต่อในรูปแบบที่ 1 และที่ 2 ไปได้ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่ยังมีเด็กกลุ่มเล็ก ๆ หรืออาจจะมีเพียงคนเดียวที่แม้ว่าครูจะปรับเปลี่ยนวิธีสอนแล้วการสอนโดยครูทั่วไปยังไม่สามารถนำเด็กคนนั้นไปสู่เป้าหมายโดยเฉลี่ยได้ ในระดับที่ 3 นี้ ครูประจำชั้นจึงจะนำเสนอผู้บริหารเพื่อขอครูการศึกษาพิเศษเข้ามาช่วยเหลือเพิ่ม เสริมจากการสอนทั่วไปในห้องเรียนรวมนั้น โดยหลักการที่ถูกต้องเด็ก 2-3 คน ที่มีความต้องการพิเศษนั้น จะยังคงเรียนรวมกับเพื่อน ๆ ในห้องเดียวกัน เพียงแต่อาจจะได้รับบริการพิเศษในบางวิชาและบางเวลาเท่านั้น

ดังนั้น จะเห็นได้ หลักการ RTI ความจริงแล้วมิได้เป็นเรื่องใหม่ สำหรับผู้ที่อยู่ในวิชาชีพครูแต่อย่างใด แต่ในหนังสือเล่มนี้ได้นำแนวคิด การจัดวิธีสอนที่แตกต่างตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนไว้อย่างเป็นระบบและมีรายละเอียดในการนำแนวคิดนี้ลงสู่ห้องเรียนมีแบบประเมินต่าง ๆ สำหรับครูพร้อมกับแนวทางในการบริหารจัดการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ๆ ที่สุดของนโยบายการจัดการเรียนรวม กล่าวคือ ความรู้และความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จต่อการเรียนร่วมกันอย่างมีความสุขของเด็กทุกคนในสถานศึกษา หนังสือความสำเร็จของการใช้ระบบ RTI จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ และผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไปและการบริหารจัดการเรียนรวม

คณะผู้เขียน

ดร. มลิวัลย์ ธรรมแสง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ
เลขที่ 145/9 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
e-mail: mtammasaeng@yahoo.com